

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

2. Quidnam Rom. Pontifex circa sacramentum Matrimonii possit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

etiam Canonici iuris interpretes fecerint, nimirum
*Collectarius, & alii in cap. Quanto de consuetud. Palud in 4.
 distinct. 25. quæst. 1. art. 2. & inter iuniores Syluester in verbo
 Ordo 3. q. 6. & Couar. lib. 2. Variar. resolut. c. 10. num. 9.*

Decimoquarto queritur, An Rom. Pontificis commis-
 sione, presbyter possit Episcopum consecrare? *De hac qua-
 sione disputat lib. 3. cap. 30. quæst. 4.*

Decimoquinto queritur, An Papa solo verbo, nimi-
 rum si dicat: alicui: sis presbyter, vel sis episcopus, possit
 presbyteriam, vel episcopatum creare? *De hac etiam questione
 lib. 3. cap. 29. q. 4.*

C A P. II.

Quidam Romanus Pontifex circa Sacramentum Matrimonii posuit.

Sciendum est, Matrimonium esse quendam inter virum
 & uxorem contractum, iuris naturalis, & diuini, & hu-
 mani. Item esse officium naturæ & remedium libidinis &
 peccati, & esse etiam sacramentum in noua lege à Christo
 Domino institutum, ut ait *S. Thom. in Addition ad 3. par.
 q. 42. art. 2. & Magister in 4. dist. 26.* Vnde quia contractus,
 & officium naturæ est, etiam inter Paganos contrahitur:
 Vt contractus est, de eo non solum Christiani Principes o-
 lim leges condiderunt, sed etiam Ethnici. At vero quia sa-
 cramentum est, in noua lege à Christo institutum, gra-
 tiam conferens, *Concil. Trident. sess. 24.* Ecclesia sibi causas
 omnes matrimoniales reseruaui: ita vt huiusmodi causæ
 ad forum ecclesiasticum, non ad Civile pertineant. *Concil.
 Trident. prædicta sess. Can. 12. cap. Multorum 35. quæst. 6. cap. 1.
 de consanguinit. & affinit. cap. Accedentes, de excess. Pralato, cap.
 Auditis, de præscript.*

Primo queritur, Vnde est, vt ecclesia, vel Rom. Pontifex
 aliquos inhabiles ad matrimonium efficiat, cum tamen
 alioqui sint inhabiles iure diuino, & naturali? Vnde item
 fit, vt ecclesia, vel Rom. Pontifex aliqua matrimonia red-
 dat irrita. Verbi gratia, matrimonia sine Parocho, & duo-
 bus, vel tribus testibus contracta? *Concil. Trident. sess. 24. c. 1.
 de Reformat. Matrimonii.* Ratio dubitandi est, quia Matri-
 monium est sacramentum à Christo Domino institutum:
 ergo eos qui iure Diuino & naturali habiles sunt: ad ma-
 trimonium, nequit ecclesia vel Rom. Pontifex inhabiles
 efficere: sicut non potest facere, vt aqua naturalis non sit
 Baptismi materia: aut ne panis, aut vinum, sit materia con-
 secrationis Eucharistiæ: alioqui enim sacramentorum
 materiam mutaret: quod est absurdum. Respondeo in hoc
 reuera, Matrimonium à cæteris sacramentis distingui,
 quod est quidam contractus, vt dixi, iuris diuini & natu-
 ralis, voluntate viri, & feminae celebratus; quare si con-
 tractus huiusmodi aliqua lege non valet, sacramenti ra-
 tionem non habet. Ratio enim sacramenti exigit, vt
 ipse contractus sit ratus & firmus, ita vt valeat. Hinc est,
 vt ecclesia, vel romanus Pontifex possit legem conde-
 re, quæ reddat inhabiles ad matrimonium aliquos alio-
 qui iure diuino, vel naturali habiles atque idoneos: neque
 enim in hoc sacramenti materiam mutat; sed solum facit,
 ne contractus valeat, nisi inter hos, aut illos, aut nisi sic,
 & non aliter inuitus: inuito vero contractu aliter, quam ec-
 clesia constituit, Sacramenti ratio non subsistit, aut pro-
 cedit, quia deest materia. Quemadmodum in sacramen-
 to penitentia, si penitens non sit subditus, iure commu-
 ni, vel ex delegatione superioris, absolutio data à Con-
 fessorio non valet: eo quod sacramentalis absolutio, est
 sententia iudicialis. *Concil. Trident. sess. 14. cap. 6.* sententia
 vero Iudicis non valet, si feratur in eum, qui non est subdi-
 tus. Requiritur enim in Iudice iurisdictio ordinaria, vel
 delegata. Vnde quamuis Sacerdotes omnes in sua ordi-
 natione potestatem ordinis accipiant, non tamen potesta-
 tem iurisdictionis. *Concil. Trident. sess. 23. cap. 15. de Reform.*
 Ecclesia vero, aut romanus Pontifex, cum facit hos, aut illos
 subditos huic vel illi, non mutat materiam absolutio-
 nis sacramentalis, quia talis materia iure diuino non est qui-

libet penitens, sed penitens subditus: vt recte docent *Du-
 randus 4. distinct. 8. quæst. num. 12. & Paludanus in 4. dist. 7. q. 4.
 art. 3. concl. 2.* Simili modo se habet in sacramento Ma-
 trimonii: Materia enim est is, qui alioqui habilis est ad
 contractum matrimoniale.

Dices, Quomodo ecclesia, vel romanus Pontifex po-
 test legem ponere, quæ reddunt inhabiles ad contra-
 ctum conjugalem, qui alioqui sunt habiles iure diuino &
 naturali? Nam etsi non mutat sacramenti materiam: mu-
 tat tamen id, quod diuini iuris est & naturalis. Respon-
 deo, in hoc difficultatem non esse, quia sicut ecclesia, vel
 romani Pontificis auctoritate fieri potest, vt promissio,
 votum, vel iusiurandum valeat, nisi sic vel aliter fiat, vel
 adhibeatur: & tamen hæc sunt iuris diuini & naturalis:
 sic etiam ecclesia, vel rom. Pontifex legem condere po-
 test, ne conjugalis contractus sit ratus ac firmus, nisi sic,
 vel aliter inuitus. Quoniam, quemadmodum voto, vel iu-
 returando, quod hominum voluntate fit, vel adhibetur,
 potest ecclesia formam dare, quæ valeat: Sic quoniam
 matrimonium voluntate viri & feminae contrahitur, po-
 test ecclesia lege statuere formam, quæ talis contractus
 valeat, & non aliter: nam sine forma res non subsistit. *Vnde
 in Concilio Trident. sess. 24. Canone 4. dicitur: Si quis dixe-
 rit, ecclesiam non potuisse constituere impedimentum matrimo-
 nium dirimentia, vel in his constituendis errasse, anathema sit.*

Item obicit: Ergo patet ratione ciuiliu Principum
 auctoritate potest constitui, & condi lex, quæ reddatur ir-
 ritum matrimonium hoc vel illo modo contractum. Re-
 spondeo, postea id Principes iustus de causis, nisi ecclesia
 prohiberet: nam; quandoque Matrimonium est so-
 lum contractus, non Sacramentum, vt potest inter Paga-
 nos, possunt edi leges, quibus id fiat, & ex iure ciuili con-
 stat id fecisse profanos, sive sæculares Principes. Senatus-
 consulti auctoritate veterum matrimonium inter pupil-
 lam & filium tutoris. *l. i. C. de interd. matrim. & l. Sena-
 tus. ff. de ritu nupt.* item prohibitum erat conubium inter
 senatores, vel eorum liberos, & libertas, vel alias vilis con-
 ditionis feminas. *l. Patia ff. de ritu nuptiar. & l. si libertam.
 C. de nupt. item inter Praesidem, & sibi subiectam femi-
 nam. l. i. C. de nupt. l. i. C. si quæcumq; prædictis potestate: At
 vero inter Christianos id non fit, quia matrimoniales cau-
 sas, vt dixi, sibi ecclesia reseruaui, & rom. Pontifices con-
 stituerunt, vt ad forum ecclesiasticum, non civile pertine-
 rent in Concil. Trident. sess. 24. Canone 12. dicitur: Si quis
 dixerit causas matrimoniales non spectare ad Iudices ecclesiasti-
 cos, anathema sit.*

Secundo queritur, An romanus Pontifex per dispen-
 sationem concedere queat, vt coniugium contrahatur in-
 ter Catholicum virum, & hæreticam feminam, vel è con-
 trario? An inaduerendum est inter hos iure Canonico ef-
 se interdictum matrimonium *c. non oportet. 28. q. 1. nihilomi-
 nus tamen, vt habet communis Theologorum & Cano-
 nici iuris Interpretum sententia, raturum est matrimo-
 nium, si contrahatur. Glossa. in c. Non oportet. 24. q. 1. S. Tho-
 mas 49. q. 1. art. 1. Cardinalis, & alii in c. ult. de condit. apposi-
 tis, & colligitur ex cap. Decretis. de Hæret. in sexto. Contra
 Glossa in c. ult. de condit. apposi. vbi dicit, matrimonium cum
 Hæretica contractum non valere.*

Ergo quod in dubium vocatur, est, An romanus Pon-
 tifex dispensare queat in huiusmodi matrimonio, vt licite
 contrahatur. Quod si dices, quæstioni locum non esse,
 quia iuris Canonici rigorem potest romanus Pontifex
 relaxare: & constat ex historiis, matrimonia olim esse
 contracta inter Catholicum & Hæreticum. Ex Anna-
 libus Franciæ, & Hispaniæ, constat Clotildem feminam
 Catholicam, fororem Childeberti, & Clotarii regum
 Franciæ, nupsisse Amalario Hispaniæ regi Ariano. Item,
 Sigebertus Mediomatricum in Franciâ Rex Catholicus,
 duxit uxorem Brunichildem filiam Athanagildi Hispani-
 æ regis Ariani: quæ Ariana erat, sed vt ait *Gregorius Tu-
 ro in Historia Francorum lib. 4. cap. 22. opera Gallorum epi-
 scoporum, abdicata Ariana perfidia, fidem Catholicam*

fulcepit Chilpericus Suellonum in Francia Rex Catholicus, Frater Sigeberti Regis, accepit uxorem Galuindam Arianam, filiam Athanigildi Visigotorum Regis Ariani.

In hac quaestione, dicendum est, aliquid esse iuris diuini, & naturalis, aliquid solum Canonici & humani. Iuris diuini est, ne qua femina Christiana nubat Hæretico cum probabili periculo perditionis, & peruersionis, vel alius altius peccati lethalis. Iuris item naturalis est, ne contrahatur matrimonium cum Hæretico, cum probabili discrimine salutis, & vitæ corporalis. Iuris vero Canonici est, ne tales nuptiæ contrahantur, etiam hisce periculis sublati, quoniam id prohibet ecclesia, & etiam præcipit, ut Hæreticorum consortium vitemus. Romanus igitur Pontifex relaxare nequam potest, id quod in hac re iuris diuini, vel naturalis, bene tamen potest id, quod est iuris Canonici, vel humani. Sed nec expedit talem dispensationem concedere, nisi Primariis viris, & ob commune pacis bonum, & Hæretico id volente, & petente, & fidem dante suæ ad Fidem Catholicam conuersionis.

Tertio quaeritur, An Romanus Pontifex possit matrimonium ratum, non consummatum dissolueret: Dux sunt sententiæ, vna est afferentium, eum posse dirimere ex rationabili & urgente causa. Hæc est communis inter Canonici iuris interpretes. Sic enim Hostiensis, Ioan. Andreas, Abbas, Anania cum Glossa. in cap. Ex publico de conuers. coniug. Deius, Felinus, apud Conarruatum in quartum librum Decretalium, de Matrimon. par. 2. cap. 7. §. 4. nu. 13. & multi alii quos citat Siluester in verbo Diuortium. quest. 4. Sic etiam Cai. in in opus. 29. questionum. q. 13. & in Opus. 27. Quæstionum, question. 25. Siluester loco citato. Id probant multi argumentis. Primo, quia matrimonium ratum, non consummatum, significat coniunctionem Christi cum anima; quæ dissolui ac dissociari potest. Secundo, quia Alexander III. in cap. ex publico de conuers. Contug. illa verba Christi: Quod Deus coniunxit, homo non separet, dicit locum habere solum in matrimonio consummato: præsertim cum Deus ea verba non protulerit, nisi post illa Adæ: *Et erunt duo in carne una*: & tamen non sunt vna caro nisi post copulam coniugalem. Tertio, quia matrimonium ratum nondum consummatum, per Religionis professionem dirimitur: at summus Pontifex potest, iuxta probabilem multorum Theologorum, & Canonici iuris interpretum sententiam, ut ostendi 1. par. Institut. Moral. libr. 12. cap. 7. q. 1. 2. & 3. Religiosum professum à voti vinculo solueret: ergo potest matrimonium ratum, non consummatum dirimere: quia si vincio vincem te, pariter poterit vincere te. Quarto, quia ut testatur S. Antoninus part. 3. tit. 1. cap. 21 §. 3. Martinus V. & Eugenius I V. leguntur matrimonium ratum non consummatum dissoluisse; & refert Nauar. in Manuali. cap. 21. numero vigesimo primo, se petente Romanos Pontifices id fecisse ter, aut quater, videlicet Paulum Tertium, & Pium IV.

Altera est opinio negantium, id posse Romanum Pontificem, hanc sententiam sequitur Socus in quarto. dist. 27. q. 1. art. 4. vers. Alia vero argumenta: vbi dicit esse communi consensu Theologorum receptam, contra Canonici iuris Doctores. Couar. loco superius allegato, dicit esse communem Theologorum sententiam, & tutiorem & veriorem. Cuius sententiæ argumenta sunt: Primo, quia quod Deus coniunxit, homo non separet. Deinde matrimonium ratum, & non consummatum inter Christianos est sacramentum: at Romanus Pontifex, non potest ex sacramento facere non sacramentum. Adde quod matrimonii vinculum iure diuino, & naturali est perpetuum, ut constat ex ipsa matrimonii institutione. Concil. Trid. sess. 24. in principio: sed Rom. Pontifex nequit dissolueret vinculum, quod est sua natura, & diuina institutione perpetuum, & insolubile. His accedit, quod Nicolaus Papa in cap. Scripsi. 27. q. 2. docet per ingressum in Religionem coniugium ratum dissolui, non ab homine, sed à Deo ipso per internam inspirationem, quia Religio, tanquam spirituale connubium, instituta est. Inter has duas sententias, prima videtur esse

probabilior, si rationabilis, & grauis admodum causa vt gear: quamuis secunda, maiori Theologorum consensu approbetur. Certe argumenta primæ sententiæ plus ponderis, & firmitatis habent, & multum refert, quod plures Romani Pontifices matrimonium ratum, non consummatum dissoluerint: nam etsi facta Pontificum rem Fidei non faciunt, faciunt tamen probabilior sententiam. Nec est, cur dicas, eos in facto errasse, aut saltem iuris Canonici sententiam secutos id fecisse: quia factum, quod probabilis sententia innititur, error dici non potest. Et cum Pontifices sæpe id fecerint, videtur multo probabilius quam oppositum.

Argumenta porro oppositæ sententiæ facile diluuntur. Nam illud: Quod Deus coniunxit, homo non separet: Alexander III. cap. ex publico de conuers. coniug. vt dixi, refert ad matrimonium consummatum. Nec mirum est, quod Papa matrimonium ratum, & consummatum, quamuis Sacramentum, dissoluat: quia Matrimonium est quidam contractus inter virum, & uxorem, qui quam diu coniugali complexu consummatus non est, auctoritate Pontificis dissolui potest: soluto vero contractu, amplius Sacramenti ratio non permanet: quod in cæteris Sacramentis locum non habet: ac propterea si administrata semel fuerint, non dirimuntur.

Nec itidem obstat, quod Matrimonii vinculum sit sua natura, & diuina institutione perpetuum: nam voti etiam, & iurifurandi non ad tempus, sed in perpetuum facti & adhibiti vincula debent diuino, & naturali iure perpetuo seruari: & tamen Roman. Pontif. potest illa relaxare atque dissolueret. Fatemur itidem cum Nicolaus Papa in cap. Scripsi, supra citato, per ingressum in Religionem coniugium ratum non ab homine, sed à Deo solui: nihilominus tamen concedimus posse ratum matrimonium, Romani Pontificis auctoritate dissolui. Neque enim Nicolaus Papa in eo capite id negauit, quamuis dixerit à Deo solui per ingressum in Religionem.

Quarto quaeritur, An matrimonium inter Paganos contractum & consummatum, possit aliquando Romani Pontificis auctoritate solui? Anima diuertendum est, inter Paganos, vel consuetudine recepta, vel lege lata, vnum plures simul uxores habere: quæ matrimonia post primum legitime contractum, reuera sunt irrita, & inania, quia est contra ius diuinum, & naturale, vt quis simul duas, vel plures uxores habeat. Concil. Trident. sessio 24. in Can. 2. & c. Gaudemus, de diuor. Item mos est apud Paganos, vt vir repudiata prima uxore legitima, aliam ducat: quod repudium est contra ius diuinum, & naturale, vt habet communis opinio in quarto, d. distinctione 33. & distinctione trigesima nona, & in capitulo Gaudemus, de diuor. interdum, vt vnus coniugum ad fidem, & religionem Christi conuertatur vna cum secunda, vel tertia uxore, prima uxore legitima in Paganismo manente, & cum illa cum coniuge ad Christum conuerso habitare sine iniuria Saluatoris tenent, habet ius Christianus coniux ad alias nuptias transfundendi, capitulo Quinto, & capitulo Gaudemus, de diuor.

His positis quaestio est, An si Titius Ethnicus habens simul plures uxores, repudiata legitima, vel non repudiata: conuertatur ad Christum, possit Roman. Pontifex concedere, vt is habeat in uxorem secundam, vel tertiam ad Christum conuersam, non primam in Paganismo manentem? Hæc quaestio locum non habet, quando prima reuera comparet, & vult habitare cum coniuge Christiano, sine contumelia Creatoris: tunc enim cum primum coniugium fuerit legitimum, & consummatum, nequit vlla humana auctoritate dissolui, vt est communis omnium opinio; sola enim alterius coniugis naturali morte dirimitur. Quod ergo in hac quaestione in dubiū vocatur, ad duo capita reducitur. Primum est, An Paganus conuersus ad fidem vna cum secunda, vel tertia uxore, possit auctoritate Apostolica manere cum secunda, vel tertia uxore facta Christiana, sine vlla monitione facta primæ uxori, an velit fieri Christiana, vel habitare cum viro, sine contumelia Cre-

toris. Alterum est, An si prima vxor legitima in Prouincia Paganorum longissime remota commoretur, ita vt ob difficultatem viarum, latronum, & hostium pericula admoneri non possit, fieri ne velit Christiana, vel habitare cum viro Christiano, sine iniuria Saluatoris, possit Rom. Pont. concedere viro, vt secundam, vel tertiam vxorem Christianam factam accipiat contracto denuo cum ea coniugio.

Ratio dubitandi est, in primo casu, quia non videtur necessarium, vt talis vir primam vxorem admo- neat, quoniam nec Apostolus, 1. Corinth. 7. nec Innocentius in cap. *gaudemus, de diuor.* id præcipit. In secundo casu ratio dubitacionis est, quia quamuis prima & legitima vxor viuat, admoneri tamen vix potest, vt cum baptismum velit suscipere, aut cum viro habitare sine contumelia Creatoris, & cum vir ad Christum conuersus sit iuuenis, non videtur prohibendus à coniugio, ne magnum incontinentiæ periculum incurrat. Ergo poterit Rom. Pont. auctoritate concedi, vt cum secunda, vel tertia Christiana effecta, tanquam cum vxore legitima viuat.

Certe difficile est asserere, id Romani Pontificis auctoritate fieri posse, quia patrimonium cum prima contractum, & consummatum, non nisi morte naturali dissoluitur. Nihilominus tamen dicitur Pius V. concessisse, anno Domini 1571. die 2. Augusti quibusdam Regularibus Eua- gelium apud Indos annunciantibus facultatem dispensandi, vt Paganus conuersus ad fidem posset manere cum secunda conuersa quoque ad fidem, cum ea denuo legitime nuptias contrahendo, hoc restatur auctor speculi coniugiorum, *parte tertia, articulo decimo octauo, conclusio- ne quinta.* Vnde quidam, vt ab eis audiui, censent id posse facere Romanum Pontificem in proposito, ac simili alio casu, nimirum, vt coniux Christianam Religionem professus, possit cum secunda, vel tertia, vel quarta ad Christum conuersa in matrimonio denuo Canonice, & legitime contracto manere. Id probant, quia vt constat ex Paulo, diuino iure permittitur, vt coniux Ethnicus, si transeat ad fidem, possit vxorem Christianam ducere, quando vide- licet vxor, quam in Paganismo susceperat, admonita, an velit baptismum suscipere, vel sine iniuria Saluatoris cum viro habitare, vt utrumque facere recusat. Ergo si admoneri non potest propter locorum distantiam, & difficultates, & pericula, quæ dixi, poterit Rom. Pont. concedere, ne sit opus tali admonitione, eo quod tametsi ea monitio iure diuino, & naturali necessaria esse videatur, at in proposito casu fieri commode non potest: ac proinde probabiliter interpretari possumus, primam vxorem nolle, vel bap- tismum suscipere, vel cum viro sine contumelia Creatoris habitare.

Reuera si id aliquando Romani Pontificis auctoritate factum fuerit, standum est eius sententiæ in re tanti ponderis, & momenti. Nauar. *Consil. 1. numero decimotertio, & trigessimotertio, de conuersione infidelium* facultatem à Pio V. datam dicit locum habere, quando prima vxor fuerit admonita. Ego profecto consilium darem, vt Romanus Pontifex dispensaret in casu, in quo prima vxor, vt dixi, vix, & difficile admoneri potest.

C A P. III.

Quid possit Romanus Pontifex in iis, quæ sunt diuini, vel naturalis iuris.

A Nimaduertendum est, olim in veteri lege multa fu- ille præcepta diuini iuris, partim moralia, partim iudicialia, partim cæremouialia, vt docet Sanctus Thomas, *prima secunda quæstion. 99. articulo secundo, tertio, quarto, & quinto.* Duo hæc vltima Christi morte sublata sunt, vt est communis sententia, quam habet sanctus Thomas, *prima secunde quæstion. 103. artic. 3. & quæst. 104. artic. 3.* quia ad id vsque tempus permansura erant: prima vero, quia erant iuris naturalis, abrogata non sunt, vnde suam adhuc vim habent, non vt mandata Moysi, sed vt iuris naturalis

præcepta. Quare difficultas nulla est, quod ecclesia tab- bari culum in diei Dominicæ honorem mutauerit.

Deinde, quod non vbique, & semper dies festus à vespe- ra in vesperam colat, ac seruet. Insuper, quod mulier post partum non purgetur secundam veteris legis præcipi- tum. Quod in multis causis, & negociis requiratur testi- monium plurium, quam duorum, vel trium, contra illud veteris legis: Vt in ore duorum, vel trium testium sit omne verbum. Quod Circumcisioni Baptisma successerit, & o- mnibus veteris legis sacrificiis vnum Missæ sacrificium. De his igitur diuini iuris præceptis quæstio non est, sed de iis, quæ constituta sunt, vt in perpetuum seruaentur, vt iuris naturalis præcepta.

In primis, certi iuris est, summi Pontificis auctoritate non posse ius diuinum, aut ex toto, aut ex parte tolli, aut mutari: neque enim inferior potest Superioris mandatum rescindere, aut delere. Solum est quæstio, An Roman. Pon- tificex ex rationabili, & iusta causa dispensare queat, vt in scholis loquimur, in his, quæ sunt iuris diuini? Et com- munis est Theologorum, & iuris Canonici Interpretum sententia, posse: tunc enim dispensando ius diuinum non tollit, aut mutat, sed mutando materiam, nempe ceden- do Iuri Dei tanquam Christi Vicarius hos, vel illos ab ob- ligatione iuris diuini soluit, & excipit, & hoc ex iustis, & debitis causis, sine quibus ipsa dispensatio non valeret. Va- de Romanus Pontifex aliquos à voti simplici vinculo sol- uit, *de qua re dixi prima parte, institution. Moral. lib. secundo, cap. primo, quæstione quarta.* Aliquando etiam iurifurandi vinculo soluit, ac liberat, *de qua re dixi parte prima, institut. Mo- ral. libro vndecimo, cap. 9. quæstione tertia, & septima.* Ali- quando etiam concedit, vt raro chus, vel episcopus à sua ecclesia ab sit, in qua a fido iure diuino, secundum veram sententiam, vt colligi videtur ex Concil. Trident. sessione vicesi- masertis, cap. primo, *de reformat. commorari, & residere compellitur.*

Dubie igitur quæstionis est primo, An possit Roman. pontifex Religioium professum à solemnii voto Castita- tis, & paupertatis absolueret: *de qua etiam re disputauit, 1. par. Institut. Moral. lib. 12. cap. 7. quæst. 12. & 3.*

Secundo in dubium quoque vocatur, An possit conce- dere, vt quis post sacrum Ordinem susceptum, vxorem ducat: nam etsi iuri diuino non repugnet, vt vir matrimo- nii vinculo obstrictus ad sacros Ordines promoueat: vi- detur tamen iuri diuino aduersari, vt quis sacris Ordini- bus initiatus ad nuptias licite transeat. *De hac etiam qua- stione tractauit 1. par. Institut. Moral. lib. 13. cap. 12. q. 1.*

Tertio, quæstionis idem est, An possit Rom. pontifex concedere, vt quis communicet in Sacramentis, & diuinis rebus, cum eo, qui maiori excommunicatione ligatus re- netur? quia Christus Dominus ait: *Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus, & Publicanus:* ac proinde videtur esse diuini iuris, vt excommunicatum, in Sacramentis, & diuinis rebus deitemus. Quamuis enim Rom. Pont. possit facere, vt cum excommunicato communicemus in diuinis, absque hoc, quod in excommunicationem incidamus: hæc enim excommunicatio Canonico tantum iure contrahitur, quod potest Roman. Pontificis auctoritate relaxari: at non videtur posse facere Rom. Pontifex, ne pec- cemus communicantes in diuinis cum excommunicato, quia diuini iuris *ex supra citatis verbis Christi* videtur esse, vt in diuinis à consortio hominum excommunicatorum abstineamus. *De hac quæstione disserui superius lib. 3. c. 48. q. 9.*

Secundo queri solet, An Romanus Pontifex facere queat, vt summus Pontificatus cum alio Episcopatu, & non romano coniunctus sit? De hac quoque quæstione in eod- dem libro quarto disputauit cap. 9. vbi ostendi, iussu Christi Domini summum pontificatum esse in Vrbe Romana constitutum: ac proinde tametsi summus Pontifex possit ab vrbe iustus ex causis abesse, nequit tamen fieri vlla hu- mana auctoritate, vt Rom. Episc. non sit summus ecclesie pontifex.